

[Søren Hansen]

teråret, ville jeg bede kulturministeren om at fremskynde det forberedende arbejde i denne sammenhæng og i andre sammenhænge i øvrigt, men specielt vel nok den i forhold til kommuner og amter, som vil være mere tidkrævende end andet lovforberedende arbejde, sådan at vi i hvert fald ikke kommer til at stå i en situation til efteråret, hvor arbejdet ikke er ført så langt frem, som det overhovedet kan føres frem. Derfor beder jeg om, at dette arbejde fremskyndes så meget som muligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 93:

Forslag til folketingsbeslutning om biblioteker på arbejdspladser.

Af Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.
(FremSAT 11/2 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Det er jo en kendt sag, at biblioteksaktiviteter på arbejdspladser gennem årene altid har fået gode ord med på vejen i bibliotekskredse. Man kan tænke på, at man på side 42 i bibliotekskommissionens betænkning nr. 878 – det var i 1979, den blev afgivet – kan læse bl.a.: »Biblioteksaktiviteter på arbejdspladser« er en opgave for biblioteksvæsenet på samme måde som aktiviteter i folkebibliotekets egne lokaler, med dets personale og inden for dets økonomiske rammer.« Og der

tilføjes senere: »Biblioteksaktiviteter på arbejdspladser« må af biblioteksvæsenet betragtes som en opsøgende virksomhed på linje med andre tilsvarende opsøgende arbejdsopgaver.« Og bibliotekskommissionen konkluderede så, at da erfaringerne på området er spredte, bør der ved centralt initiativ igangsættes en række forsøg på området.

Til trods herfor har der i Danmark, som det jo også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, indtil nu kun været få og spredte initiativer på området, især hvis man sammenligner Danmark med flere lande i Europa og Skandinavien, hvor betjening af arbejdspladser i højere grad indgår som en naturlig service.

Det er rimeligt her at pege på det, som forslaget også peger på, nemlig situationen i Sverige, og på den baggrund er det naturligt at spørge, hvor stor interessen egentlig er herhjemme for arbejdspladsbiblioteker. Der har faktisk gennem årene været mulighed for at søge tilskud fra dispositionssummen til etablering af biblioteksbetjening på arbejdspladser, men kommunerne har kun i ringe omfang søgt at udnytte denne mulighed.

Jeg kan desuden nævne, at der i landets 72 bogbusser uden tvivl findes en ret betydelig ekstra kapacitet, som ville kunne udnyttes i langt højere grad til betjening af arbejdspladser, end det har været tilfældet hidtil. Men bortset fra det forsøg i Herning kommune, som også nævnes i bemærkningerne, har en sådan udnyttelse ikke fundet sted rundt omkring i landet, selv om man altså har det potentiale, som ligger i bogbusserne.

Efter hvad jeg har fået oplyst, findes der i Danmark kun få eksempler på fungerende ordninger med biblioteksbetjening af arbejdspladser. Frederikssunds bibliotek har oplyst, at man betjener fire arbejdspladser i kommunen, men alle som depotordninger uden egentlig bibliotekarisk betjening, og i Randersegnens biblioteker skal der laves en forsøgsordning med en fabriksbus. Forsøget skal finde sted i perioden fra 1. august til 30. december i år, altså i den sidste del af året, og her er bibliotekstilsynet repræsenteret i den referencegruppe, som følger forsøget.

Altså, til trods for biblioteksfaglige og andre anbefalinger, bl.a. bibliotekskommissionens, til trods for de støttemuligheder, der findes i forbindelse med virksomhedsudvidelse fra dispositionssummen gennem flere år,

[Ministeren for kulturelle anliggender]

og til trods for at der i en række kommuner med bogbus har ligget en klar mulighed for relativt enkelt at etablere betjening af arbejdspladser i kommunen, har initiativerne i Danmark været meget få sammenlignet med en række andre lande i Europa.

Derfor anser jeg det for yderst usikkert, om et forslag som det, socialistisk folkeparti her fremsætter, vil kunne ændre dette billede, som har bestået uændret i en længere årrække, og jeg skal derfor afvise forslaget.

Qvist Jørgensen (S):

Jeg vil gerne starte med to citater. Det første er af daværende arbejdsminister Svend Auken, der i en pamflet om bibliotek på arbejdspladser sagde:

»I denne sammenhæng finder jeg det meget positivt, at Bibliotekarforbundet nu har taget initiativ til oprettelse af arbejdspladsbiblioteker på virksomhederne som en slags filial af de lokale folkebiblioteker.«

Og dernæst vil jeg, selv om det selvfølgelig er fuldstændig overflødig over for landets nye kulturminister, citere folkebiblioteksbeholdningslovens §§ 1 og 2. I § 1 står der:

»Folkebibliotekerne stiller bøger og andet materiale til rådighed for børn og voksne for derved at give den enkelte borger mulighed for selvstændig meningsdannelse . . . «

Og så fortsætter man i § 2:

»Med dette formål for øje bør folkebibliotekerne ved en udadrettet, initiativtagende virksomhed stadig søge berøringsfladen udvidet, dels med befolkningen i almindelighed, dels med institutioner og aktiviteter af folkeoplysende eller anden kulturel karakter, og tilstræbe koordination med alle former for biblioteksvirksomhed . . . «

Jeg synes egentlig, at allerede med de to bragte citater har vi en helt fin og god begrundelse for at bakke SFs forslag op.

Vi synes, at da der er gode erfaringer fra udlandet, fra Sverige især, som også kulturministeren var inde på, men egentlig også i Danmark, er der god grund til at arbejde for at få etableret nogle forsøg på at få bibliotekstilbuddene ud på arbejdspladserne.

Jeg skal ikke her trætte med lange redegørelser for, hvem der benytter vore tilbud fra bibliotekerne, og hvem der ikke gør det. Disse redegørelser er vi jo stødt på så ofte, og dem kan vi formentlig også vende tilbage til

under udvalgsarbejdet og få set på, om der skulle være nogle helt nye og mere præcise undersøgelser. Men vi må jo indrømme, at det ikke rigtig trods undersøgelserne, trods de gode intentioner, trods de gode udtalelser fra f.eks. arbejdsminister, forbund osv. er lykkedes at få gjort noget ved det.

SF foreslår nu 4,5 mill. kr. afsat over 3 år til støtte for kommuner, der vil udbygge deres folkebiblioteksvirksomhed med biblioteker under en eller anden form på arbejdspladser.

Man forestiller sig, at støtten skal fordeles efter, hvilke forskellige ideer der kan forelægges omkring udformningen af arbejdspladsbibliotekernes muligheder. Man mener også at kunne få foretaget nogle undersøgelser af selve omfanget af arbejdspladsbiblioteket, dets virksomhed, dets åbningstid osv. Alt skal naturligvis foretages, planlægges og gennemføres i et ganske tæt samarbejde med den pågældende kommunes kulturudvalg, folkebiblioteket og de faglige organisationer.

Jeg vil gerne understrege, at når SF skriver, at efter 2½ år skal der ske en vurdering, så mener vi, at der hellere skulle stå: mens forsøgene pågår, foregår der en løbende vurdering, således at der efter ca. 2½ år kan foretages en endelig vurdering, således at udvalget kan fremkomme med endelige forslag om, under hvilke former og inden for hvilke økonomiske rammer arbejdspladsbiblioteker vil kunne fortsætte, således at brugerne opnår de bedst mulige vilkår.

Vi er af den opfattelse, at det er vigtigt, at arbejdsmarkedets parter kommer med ind i såvel planlægning som gennemførelse og vurdering af forsøgene.

Jeg skal minde om, at de ansatte på bibliotekerne har givet deres fulde opbakning. Det samme kan siges om fagforbundene, og jeg skal her især minde om SiDs udspil, men også nævne, at interesseorganisationer som AOF, Arte, Dansk Forfatterforening osv. går varmt ind for de ideer, der ligger i SFs forslag.

Vor nye kulturminister får denne sag som en af de allerførste fra denne talerstol. Jeg håber, bibliotekernes venner og sagkyndige – det kan måske være de samme personer – vil udvise den fleksibilitet og åbenhed, der skal til, for at vi kan få dette i virkeligheden meget beskedne projekt sat i gang.

[Qvist Jørgensen]

Derfor er det egentlig nedslående at høre, hvad ministeren allerede nu har sagt. Jeg synes også, det er nedslående, at kulturministeren står så hårdt på, at man kunne have brugt dispositionssummen. Så vidt jeg erindrer, har man ikke haft så mange ansøgninger på andre områder, idet man rundt omkring i kommunerne har været mere optaget af at få støtte til den næsten lovfæstede overgang til heltidsbiblioteker. Og så er det vist i øvrigt sådan, at dispositionssummen er blevet cirka halveret.

Jeg skal slutte med at sige, at vi fra socialdemokratiets side glæder os i hvert fald til at komme i gang med at arbejde for, at selve forsøget kan etableres, og vi vil ganske nøje følge disse forsøg.

Fischer (KF):

Da mit partis ordfører, fru Eva Møller, er forhindret i at være til stede, skal jeg på det konservative folkepartis vegne fremføre nogle enkelte betragtninger.

Det er allerede i øjeblikket muligt at søge om midler til etablering af arbejdspladsbiblioteker fra den såkaldte dispositionssum. Denne mulighed udnyttes kun i ringe grad trods en række positive udtalelser, bl.a. fra bibliotekskommissionen, om oprettelse eller forsøg med sådanne biblioteker, så man kan vel konkludere, at behovet for arbejdspladsbiblioteker i Danmark ikke er påvist som særlig stort.

Jeg synes, den socialdemokratiske ordfører, hr. Qvist Jørgensen, beskæftiger sig noget mere med formalia end realia. Folk vælger altså i vid udstrækning at bruge vore folkebiblioteker. De opfylder deres formål, og det er jo også sådan, at folkebiblioteker lettere kan bruges familievis eller i større lånerfællesskab.

Da muligheden altså allerede foreligger, og da behovet er ringe, kan vi ikke medvirke til SFs beslutningsforslag, og i øvrigt har kulturministeren jo på udmærket måde allerede redegjort for de mange muligheder for biblioteksbenyttelse, der foreligger i Danmark.

Hanne Severinsen (V):

Da mit partis ordfører, hr. Povl Brøndsted, nok kan være til stede, men ikke på denne talerstol lige i øjeblikket, skal jeg på hans vegne komme med nogle ganske få be-

mærkninger, idet jeg i øvrigt vil henholde mig til, hvad kulturministeren netop har sagt om spørgsmålet.

I bemærkningerne nævnes, at der har været gode erfaringer i Sverige. Men der er ikke nogen særlig grund til at sammenligne den danske struktur med den svenske, for vi har langt mindre virksomheder, vi har langt mindre byer, vi har en meget bedre spredning af vores biblioteker, og det er det, vi skal satse på. Vi skal satse på, at biblioteksvæsenet også bliver indarbejdet gennem skolen. Vi skal ikke satse på at udbygge det i virksomhederne, i hvert tilfælde skal det kun være som et forsøg i første omgang.

Det, man først og fremmest må se på, er, hvordan serviceniveauet er i det biblioteksvæsen, vi har. Hvordan er åbningstiderne? Hvilke muligheder har vi for at benytte bogbusserne? Hvilken mulighed har vi for at udbygge filialer? Det, vi må se på, er, om vi bruger de midler og de ressourcer, vi har i det eksisterende biblioteksvæsen, sådan, at vi får mest muligt ud af de midler, vi har. Det er jo op til de enkelte kommuner og de enkelte biblioteker at finde de bedste veje til det. I den forbindelse vil jeg godt nævne frikommuneforsøget. Det er da muligt, at der kunne laves nogle forsøg i nogle af frikommunerne, og det vil vi gerne opmuntre til.

Ellers vil jeg sige, at de forslag, som nævnes i bemærkningerne, kan vi se på i udvalget, men her og nu tror jeg ikke, at der er noget behov for den lovgivning, som foreslås.

Larsen-Ledet (RV):

Det radikale venstre kan ikke gå ind for det foreliggende forslag. Da vi hellere vil støtte andre udgiftskrævende forslag på kulturområdet, mener vi ikke, der er midler til at lave arbejdspladsbiblioteker på nuværende tidspunkt.

Vore folkebiblioteker er brede og åbne biblioteker, som henvender sig til hele den danske befolkning, og det er et kulturgode, som vi absolut fra radikal side værdsætter, men efter vores opfattelse er oprettelsen af arbejdspladsbiblioteker et ansvar, som skal placeres hos virksomhederne, de ansatte og de implicerede kommuner.

Inger Stilling Pederen (KrF):

[Inger Stilling Pedersen]

Kristeligt folkeparti kan ikke medvirke til dette forslag, ja, vi finder det faktisk overflødig. Når man ikke udnytter de muligheder, der er, og der er vist så lidt interesse for det, tror jeg ikke, det bliver bedre af, at man sætter nogle penge hen og siger, at nu forsøger vi at prøve på forskellig vis. Jeg tror, det er sådan i Danmark, at en meget stor del af befolkningen bruger vores folkebiblioteker, og så er det rigtigt, som nogen tidligere har nævnt, at man skal se på, om mulighederne her er gode nok, om man kan komme der på de rigtige tider og den slags ting.

Jeg kunne også tænke mig at spørge, hvor stor virksomheden skal være, hvor mange ansatte der skal være, hvor mange bøger der skal være. For det er tit et problem, at hvis man har en lille filial et eller andet sted, har man ikke det store udvalg, men så kan man selvfølgelig bestille bøgerne hjem.

Vi er da villige til at drøfte forslaget i udvalget og se på, om der er noget, der skal ændres, men som sagt er vi meget lidt positive over for det.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Nu er det jo sådan, at hr. Fischer er puttet ind i denne opgave lidt hurtigt, og derfor stiller jeg ikke spørgsmål, da hr. Fischer nogenlunde ordret har sagt, at det er konstateret, at behovet er ringe.

Men nu hører jeg så fru Inger Stilling Pedersen komme med stort set det samme postulat, og endvidere hører jeg også, at fru Inger Stilling Pedersen påstår, at der er nogle midler, der ikke er blevet brugt. Det kan vi selvfølgelig få undersøgt helt nøje, vi kan jo også tage de gamle bilag frem, for det har der jo været spurgt om for ikke så forfærdelig lang tid siden. Jeg vover at påstå herfra, at man ikke havde haft overskud på dispositionssummen, hvis man havde kunnet bruge den til noget andet.

Poulsgaard (FP):

Vil Moses ikke komme til bjerget, må bjerget komme til Moses. Er det ikke sådan, man siger? Hvad er egentlig det reelle problem i dette? Det reelle problem er vel, at socialdemokratiet og SF – nu er det SF, der fremsætter dette forslag – simpelt hen ikke kan lide alle de undersøgelser, vi har haft af bibliote-

ker, og som viser, at det fortrinsvis er de bedrestillede, der bruger bibliotekerne, og så finder man på alle mulige forklaringer på, hvad det nu kan ligge i, for det kan vi ikke have siddende på os. Så er det, fordi man arbejder i så mange timer, fordi man knokler osv., og så har man ikke tid til at gå på biblioteket; derfor må vi udvide det til, at biblioteket skal ud på arbejdspladsen.

Nu har jeg selv sejlet i 10 år, og da havde vi bibliotek på arbejdspladsen; det var dejligt, men vi var jo også afskåret fra at besøge et andet bibliotek.

Vi har reelt en kortere arbejdstid, og man kan godt nå at komme til bingospil, man kan tage til Tenerife, og man kan en hel masse andre ting. Man kunne også godt nå at gå på biblioteket, hvis det var det, man ville.

Det kan jo være, der er nogle mennesker, der bruger deres fritid til andet end at sidde med næsen begravet i en biblioteksbog, og vi skal heller ikke glemme, at der også er bogklubber i dette land, der udbyder millioner af bøger, ligesom der er virkelig mange bøger, som folk selv ejer. Der er ugeblade og andre ting, som man måske bruger sine penge til.

Men all right, vi kan altid få nogle flere bibliotekarere ansat, vi kan altid skaffe beskæftigelse i den offentlige sektor, og det er jo det, SF skal leve af. Derfor kommer man med sådan et forslag, som der selvfølgelig ikke er skygge af behov for. Det er et luksusforslag, det er et overforbrugsforslag, der ikke har det mindste med virkeligheden at gøre.

Ellers kunne man da minde de to arbejderpartier om, hvor mange millioner kroner det var, de ville bruge på at vælte Schlüter. Det er såmænd et godt formål at få Schlüter væltet, det vil jeg slet ikke afvise, men man kunne måske have brugt nogle af de penge til biblioteker eller til at købe bøger for til arbejdspladserne. Man kunne også opfordre arbejderne på en arbejdsplads til at danne bogklubber, så de selv kunne komme til at eje bøgerne. Det havde man før i tiden; da kørte man rundt og snakkede med naboer og byttede bøger. Der var mange muligheder.

Men dette forslag er et luksusforslag, det er et overflødhedsforslag, og derfor er det glædeligt, at det ikke kan samle flertal herinde.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg har vist ikke fået sagt velkommen til den nye kulturminister. Det vil jeg da gerne gøre nu, men jeg vil så samtidig sige, at jeg synes egentlig, det må være lidt frustrerende at blive kulturminister og så være nødt til omgående at overtage et sæt meninger, som tidligere kulturministre og den siddende regering har. Ja, det er ikke sikkert, at det kommer til at gælde på alle områder, men jeg synes, det har vist sig lidt tydeligt i dag, at der ikke vil ske så store ændringer i synspunkterne på de forskellige forslag, som kommer fra en side i salen, som man ikke rigtig mener skal stille forslag. Jeg tror ikke, kulturministeren mener, at vi ikke skal stille forslag, men det er sådan den generelle holdning.

Så vil jeg sige til hr. Poulsgaard, at ligesom hr. Poulsgaard nu citerede noget med Moses og bjerget og bjerget og Moses, så vil jeg godt citere et andet ordsprog, der hedder »blind høne kan også finde et korn«, eller man kan måske sige, at blind hane kan også finde et korn, for det er nemlig lige præcis rigtigt, hvad hr. Poulsgaard stod her og citerede: når Moses ikke vil komme til bjerget, ja, så må bjerget komme til Moses. Det er inden bag dette forslag.

Vi ved, at der er mange mennesker, en del faglærte arbejdere, mange ufaglærte arbejdere og ikke mindst mange kvinder, som ikke benytter folkebibliotekerne, dels fordi de måske ikke kender deres indhold så godt, dels fordi de ikke har tid til at komme på folkebibliotekerne. Vi mener, at de ting, der står på folkebibliotekernes hylder, har vi alle sammen været med til at betale, og derfor skal de også være til rådighed for alle borgere i dette land. Vi ønsker altså at gøre tingene lettere tilgængelige og nærmere tilgængelige ved opsøgende biblioteksvirksomhed, herunder også ved arbejdspladsbiblioteker.

For nogle år siden var der et forsøg på Philipsfabrikkerne med et arbejdspladsbibliotek, og på et pressemøde, som jeg overværede dengang, var der en kvindelig tillidsmand, der udtalte, at hun var alene med to børn og hun havde tre kvarters transport til og fra sin arbejdsplads. Når hun kom hjem fra arbejde, skulle hun hente børn, så skulle hun lave mad, og så var hun træt, og så var biblioteket i øvrigt for det meste også lukket. For

hende var det en kolossalt god ting, at der var kommet et bibliotek på hendes arbejdsplads, hvor hun kunne hente bøger med hjem til sig selv og til børnene, og hun kunne også i sin frokostpause, hvis hun havde lyst, gå ind og kigge i bibliotekets tidsskrifter og aviser.

Sådan noget inspirerer faktisk os i SF til at sige, at det må vi prøve at gøre noget mere ud af. Vi er jo ikke alene om det her. Der kører for øjeblikket en kampagne i AOF og i SiD støttet bl.a. af Langesøhus og af John Mølgaard for at få genoptaget diskussionen om arbejdspladsbibliotekernes muligheder og om at få oprettet nogle arbejdspladsbiblioteker – som forsøg, har vi sagt, og vi siger jo netop som forsøg, fordi de spørgsmål, der også er blevet stillet her, om, hvordan de skal være, om de vil blive meget eller lidt benyttet osv. osv., mener vi ikke at vi kan svare helt sikkert på ved at lave en fast etableret virksomhed, så netop derfor ønsker vi et forsøg på området. Jeg ser gerne, som hr. Qvist Jørgensen foreslog, at sådan et forsøg bliver vurderet løbende og ikke efter 2½ år. Det, vi har sagt med de 2½ år, er bare, at vi vil sikre os, at der, inden forsøgstiden er udløbet, sker en eller anden form for evaluering, men for min skyld da meget gerne løbende.

Det er rigtigt nok, at man har kunnet søge dispositionssummen til dette. Nu er dispositionssummen jo sådan en kasse, som kulturministrene plejer at interessere sig meget stærkt for også at bruge til mange andre ting end netop det, som var formålet med dispositionssummen. Jeg minder om, at man i år til oprettelse og statsliggørelse af nationalbibliografien hentede, jeg tror, det var 4 mill. kr. i dispositionssummens kasse, så der er i hvert fald lukket lige her i den første tid for flere ting.

Men jeg synes også, det er vigtigt, at man gør opmærksom på over for kommunerne og bibliotekerne, at vi her har en særlig chance, en særlig idé, at vi her kommer med et særligt tilbud om, at man kan gøre noget for de mennesker, som man gerne vil gøre opmærksom på at de har et bibliotek. Man ved jo også fra lande, hvor man gør disse ting, at det resulterer i, at folk måske får øje på, at de også kan bruge folkebiblioteket, når de ellers har tid og overskud til det.

[Ingerlise Koefoed]

Jeg synes altså nok, det var værd at tage dette forslag lidt mere alvorligt, end mange her har gjort.

Fru Hanne Severinsen stiller nogle utrolig relevante spørgsmål om biblioteksvæsenet. Hun siger, at det er vigtigt at finde ud af, hvordan serviceniveauet er på folkebibliotekerne. Vi ved desværre godt, at efter at vi har fået den bibliotekslov, vi lever under nu, og efter at staten har været meget dygtig til at fjerne bloktilskuddene fra kommunerne, er serviceniveauet på bibliotekerne dårligere, end det har været før. Hvordan er åbningstiderne? Ja, åbningstiderne er simpelt hen også blevet indskrænket mange steder. Et sted som i Københavns kommune har man i mange år haft alt for kort åbningstid, og det gælder mange andre steder i landet, at man skærer ned på åbningstiderne, så det bliver vanskeligt, selv for de mennesker, der kunne komme på biblioteket og havde overskuddet til det, at nå derhen.

Hvordan er det med bogbusser, spørger fru Hanne Severinsen. Ja, det er såmænd heller ikke særlig godt, for en del af dem er blevet nedlagt i de senere år af de samme grunde, som jeg lige har omtalt.

Men det, der interesserede mig meget ved det, som fru Hanne Severinsen også sagde, og som jeg egentlig gerne ville have uddybet lidt, var, at man måske kunne bruge frikommuneforsøgene. Var det muligt for fru Hanne Severinsen at sige noget nærmere om, hvad hun forestiller sig man kunne bruge frikommunerne til i forbindelse med et forsøg med arbejdspladsbiblioteker, for jeg synes da, vi i høj grad skal være lydhøre over for, om man kan komme ind ad den vej?

Hr. Larsen-Ledet taler om, at skal man have arbejdspladsbiblioteker, skal de oprettes på initiativ af arbejdsgivere og arbejdere, og det synes jeg da er en udmærket idé; vi ser da meget gerne, at initiativet kommer derfra, men vi ønsker, at det skal ske i samarbejde med det kommunale folkebibliotek, som jo er en obligatorisk institution i kommunen, og som sidder med fagkundskaben på området; derfor mener vi, det ville være helt rimeligt, at arbejdspladsbiblioteket selvfølgelig blev indrettet i overensstemmelse med, hvad man ønskede ude på arbejdspladsen, men som en filial af det eksisterende bibliotek.

Til sidst vil jeg sige, at for et par år siden fik oplysningssekretær i SiD, John Mølgaard,

tilkendt Bibliotekarforbundets pris, som hedder Døssingprisen, og det fik han for det arbejde, han har gjort for arbejdspladsbiblioteker, og for den interesse, han i det hele taget har vist for at udbrede kendskabet til folkebibliotekerne til alle befolkningsgrupper. Han sagde ved prisoverrækkelsen:

»Bogen er et våben; det er blot ikke gået op for hele arbejderklassen. Der ligger to store opgaver og venter på at blive løst i vort oplyste enevælde, nemlig spørgsmålet om betalt frihed til uddannelse og arbejdspladsbiblioteker. Det er to sider af samme sag, som I, dvs. bibliotekarerne som fagfolk, og vi i fagbevægelsen« – og jeg kunne tilføje: og vi i folketinget – »burde arbejde tættere sammen om.«

Jeg ønsker, at vi ved at have åbnet denne diskussion i hvert fald inden for en vis årække vil være i stand til at inspirere folketinget og folketingets flertal til at forstå, at det ikke er nok, at der er et bibliotek dér, hvor folketingsmedlemmerne kan gå hen i deres fritid, hvis de har nogen. Bibliotekets opgave er også at nå ud til de mennesker, der af forskellige grunde ikke selv har mulighed for at komme der.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Af hensyn til referatet vil jeg kun sige, at det ikke er Moses, der er tale om, det er Muhamed. Kommer bjerget ikke til Muhamed, må Muhamed komme til bjerget. Der skal da også være retfærdighed til i forhold til Moses.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg skal bare oplyse fru Ingerlise Koefoed om, at ideen med frikommuner ikke er, at vi her i folketinget, hverken jeg eller fru Ingerlise Koefoed, skal komme med ideerne. Det skal være kommunerne, der kommer med ideerne, og så kan vi jo tage stilling til, om vi kan tillade deres realisering i frikommuneforsøgene.

Og det, jeg nævnte med hensyn til de lokale bibliotekers serviceniveau, synes jeg netop understreger, at så meget desto mere må vi koncentrere de ressourcer, vi har, om de eksisterende folkebiblioteker i stedet for at begynde at sprede os over mere.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg beklager fejltagelsen – måske også den religiøse fejltagelse med Muhamed og Moses. Det var et citat fra hr. Poulsgaard, og den blinde hane havde altså ikke fundet det helt rigtige korn.

Så vil jeg sige, at der var alligevel noget med Moses og et bjerg, og der var også noget med, at han skrev nogle lovtavler et eller andet sted, om det nu var på bjerget eller et andet sted, skal jeg ikke blande mig i, men hvis jeg nu havde været Moses og havde skullet skrive sådan nogle lovtavler, ville jeg som et af buddene have skrevet: »Det, som vi alle sammen er med til at betale for, skal også være tilgængeligt for alle, også folkebiblioteker.«

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, bestræber jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

22) Første behandling af lovforslag nr. L 190:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til kommuner og amtskommuner. (Begrænsning af indgrebet i de kommunale budgetter for 1986).

Af Henning Rasmussen (S) m.fl.
(Fremsat 20/2 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Enggaard):

Socialdemokratiet har fremsat en række forslag om ændring af tilskud for 1986 og 1987.

Der var to begrundelser for regeringens indgreb i den kommunale økonomi. For det første havde kommunerne overskredet regeringens henstilling om uændrede aktiviteter i den kommunale økonomi. De kommunale udgifter lå ud over det samfundsøkonomisk forsvarlige, og en foreløbig oversigt over regnskaberne for 1985 viser det.

For det andet ønskede regeringen en begrænsning af akutte flaskehalsproblemer i byggesektoren. Produktionsvirksomhederne havde svært ved at skaffe den fornødne arbejdskraft.

Udviklingen i bygge- og anlægssektoren siden da viser en klart positiv tendens. F.eks. viser udviklingen i licitationerne på energiområdet et klart fald. Loven har altså givet resultater. Der skulle nu være rimelig plads til anlægsarbejder i de private erhvervsvirksomheder, og hertil kommer, at den økonomiske situation for øjeblikket, som er baggrund for de lovforslag om begrænsning af det private forbrug, folketinget har behandlet tidligere, ikke tilsiger økonomiske lempelser.

Endelig må det fremhæves, at vi nu er langt inde i 1986. Det vil virke uheldigt for den kommunale budgetlægning, hvis vi ændrer vores beslutninger. Kommunerne har udarbejdet reviderede anlægsbudgetter og har tilpasset udgifterne. Hvis vi kommer med nye regler, bliver det ikke populært i kommunerne.

Specielt vedrørende HTs konkurrencesituation i forhold til andre trafikmidler vil regeringens forslag om forhøjede energiafgifter afbøde de vigtigste af de problemer, som socialdemokratiet peger på. HTs budgetter påvirkes som bekendt ikke af afgiftsforhøjelserne, da afgifter på kollektiv trafik refunderes af staten. Med de stærkt faldende priser for drivmidler forbedres konkurrencesituationen selv sagt i forhold til andre trafikmidler.

Socialdemokratiet siger i lovforslagets bemærkninger, at henstillinger er tilstrækkeligt til at sikre, at kommunernes og amtskommunernes driftsudgifter holder sig inden for en samfundsøkonomisk forsvarlig ramme. Da regeringen i marts måned sidste år udsendte en henstilling vedrørende budgetlægningen for 1986, håbede og regnede regeringen med, at en henstilling ville være tilstrækkelig, men udviklingen viste desværre, at budgetterne lå betydeligt over henstillingen. Regeringen havde henstillet uændret aktivitetsniveau, og